

— Па ще идешъ, я. Тамъ най-добре ще се научишъ и на смѣтки и на всичко. И азъ бихъ отишелъ, ама си имамъ тия вечеръ друга работа...

Тритѣ селянчета, като три братчета, се поведоха къмъ училището, отъ свѣтлината на което искаха да палнатъ мѣничкитѣ си, като газеничета, душички. Чуваше се, какъ шляпаха изъ глухата улица. Ситенъ есененъ дъждъ рѣмолѣше и ги прѣскаше по лицата. Вървѣха тѣ изъ тъмнината, приказваха си. А тамъ всрѣдъ село ги мамѣше свѣтлината на единъ голѣмъ фенеръ.

Когато влѣзоха въ голѣмата училищна стая, чиноветѣ бѣха вече изпълнени. Между гладкитѣ лица на младежитѣ се подаваха и брадясалитѣ, набръчкани на възрастни. „Какво ли търсятъ пѣкъ тия старчоци тука?“. — каза си Гарчо и седна на задния чинъ. Притиснаха го отстрани приятелчетата му, гледа той насѣдалитѣ на преднитѣ чинове, учителитѣ, които си говорятъ тамъ до черната дъска, поглежда себе си, какъ се е свилъ въ тѣсния чинъ, па му става нѣкакъ си смѣшно. Ученикъ... Ай да му се не види! Ученикъ... хм... Но когато единъ бузестъ чужденецъ учителъ стана и на всѣкому даде по една книжка, сърдцето му се разтрепка като на истински ученикъ. За мигъ той се пренесе въ родното си селце. Тамъ на Гладни-долъ, въ схлупеното школо — кждето учителката Параскева всѣки день го наказваше на колѣнца и слагаше ситни камѣчета подъ тѣхъ или пѣкъ блѣскаше главата му въ стената...

Четвърто отдѣление бѣше свършилъ той, а като разтвори книгата, писаното въ нея му се стори гжста тъмница. Какъ ще мине изъ нея? Зачетоха отъ първитѣ чинове, а той гледа въ буквитѣ и тѣ изникватъ въ паметта му като нѣкакви старинни, забравени знаци. „Те, това е з, това е а—на-ятъ“ — засрича той като първолаче. Но щомъ му дойде редъ да чете, буквитѣ като мравки се разшаваха по листа, а като че и по лицето му попълзѣха. Нали не е истинско училище, не е